

Bygning, oprettet der og det i en nær Fremtid. Jeg talte før om, at det var uforvarligt, saaledes som Forholdene vare ved det kgl. Bibliotek. Man kan ogsaa sige, at det er uforvarligt at slyde denne Sag ud, at det er uforvarligt ikke at søge af al Magt at faa dette Provinzbibliotek oprettet i en nær Fremtid. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Trier) pegede paa, at der jo igen kunde komme Ildbrand i det nuværende Bibliotek. Det vilde da, forekommer det mig, være højt uforvarligt at have Dubletterne liggende paa samme Sted som Hovedbogsamlingen. I Ildbrandstilfælde vilde det hele da gaa til Grunde paa een Gang, men hvis Dubletterne vare i Aarhus, vilde dog den ene Del af Eksemplarerne blive frelst. Vi kunde da være mere trygge for den nationale Rigdom, vi have paa dette Omraade. Det er ogsaa bemærket her i Motiverne, at de 100.000 Bind, som henligge magasinerede paa Loftet, ligge under meget brandfarligt Forhold; man skulde derfor synes, det var nødvendigt saa hurtigt som muligt at fjerne dem fra denne Brandfare og faa dem anbragte paa et Sted, hvor de vilde være til Nytte og Gavn for en stor Befolkning. Det er derfor jeg vil henstille til det ærede Ting og det eventuelle Udvalg, at skulde der vise sig Vanskeligheder eller Besværigheder, som det ærede Medlem for Svendborg Amts 3dje Valgkreds (B. Sorgenfen) antydede, kunde man maaste dog i hvert Fald komme til, at Spørgsmaalet om Oprettelsen af et Provinzbibliotek i Aarhus blev fremmet saa hurtigt som muligt, selv om det skulde gøres ved at løse den sidste Paragraf fra den første og føre den selvstændig igennem. Det forekommer mig, at det vilde være uforvarligt at lade længere Tid gaa hen, og jeg synes, at hvorledes end Forholdet stiller sig med Hensyn til det hele og store Foretagende, vilde dog maaste Oprettelsen af et Provinzbibliotek straks kunne gennemføres. Derom synes jeg, at der maatte kunne blive Enighed, og det vilde være højt nødvendigt og vigtigt at gennemføre det saa hurtigt som muligt. Ja, det var egentlig kun dette, jeg vilde henstille til det høje Ting og det eventuelle Udvalg. Aarhus Kommune har jo stillet sig velvillig til denne Sag og har, som man vil se, stillet en passende, ret kostbar Grund til Disposition for Bibliotekets Opførelse og vil heller ikke være bange for at tage noget af de aarlige Administrationsudgifter paa sig, saaledes som det er antydet her. Det tvivler jeg ikke om. Vi se derfor saaledes paa Sagen, at selv om det ikke kan siges, saaledes som Motiverne her udtale sig om Benyttelsen af dette Bibliotek,

at det alene skal være for Aarhus, selv om det, som her staar, skal være et Centralbibliotek for Sylland, ja endog for Østifterne med, ønsker Aarhus dog at gøre, hvad den kan for at faa fremmet denne Sag i det heles og stores Interesse og da navnlig i den Landsdels Interesse, hvori Aarhus ligger, og som tidligere har været noget stedmoderlig behandlet. Jeg vil anbefale disse Tanker til Overvejelse og vil anbefale det eventuelle Udvalg at overveje nøje, om det ikke skal søge fortrinnsvis at fremme dette, at Provinzbiblioteket i Aarhus kan blive opført i den allernærmeste Fremtid.

Retis: Naar jeg har tilladt mig at bede om Ordet, er det ikke for at tale om den Del af Lovforslaget, som vedrører Opførelsen af en ny Bygning for det store kongelige Bibliotek. Det er jo allerede oftere i Dag fremhævet — og det er vist almindelig anerkendt gennem en Aarrække — at, saaledes som Forholdene nu ere paa det store kongelige Bibliotek, er det uforvarligt at lade dem vedblive at være i en længere Aarrække endnu. Om der end synes endnu at være nogen Uenighed om, hvor man kan finde den rette Plads til at anbringe den ny Bygning, synes man dog fra alle Sider ogsaa at være enig om, at man nu bør gaa til Opførelsen af en ny og forvarlig Bygning. Jeg ønsker nærmest at gøre nogle Bemærkninger om Lovforslagets § 2, hvori der træffes Bestemmelse om Oprettelse af et Statsbibliotek for Sylland eller for Provinserne i det hele taget med Helligenhed i Aarhus. Det er noget, vi alle kende saa godt, at man i vort lille Land ofte har Grund til at føle Ulemperne af og har Grund til Beklagelse over, at vi have for stort et Hoved i Forhold til den lille Krop, og at Kjøbenhavn vokse sig for stor i Forhold til det øvrige Land. Og ligesom man har ført Klager i saa Henseende i materiel Henseende, altsaa navnlig paa Næringslivets Omraade, saaledes har man ogsaa oftere hørt stærke Klager i aandelig Henseende over, at det hele Landsliv synes i utilbørlig Grad at sammentrænges her i Hovedstaden og koncentrerer her. Paa Kunst, Videnskab, Samlinger af enhver Art, havde Hovedstaden indtil for ikke saa overmaade lang Tid tilbage i Tiden kunde jeg freistes til at sige — et Slags Monopol her i Landet. Vilde man i det øvrige Land følge med, vilde man der skaffe sig Oplysning i nogen Henseende, maatte man ty her ind til Kjøbenhavn. I Provinserne vare Hjelpebidlerne overmaade faa og smaa. Jeg tror derfor, at det fra alle Sider her i Landet vil blive hilst med Glæde